

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๙.๓/ว ๓๓๑๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๑๑.๓/๑๕๕๔๒
ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ได้รับแจ้งจากกระทรวงสาธารณสุขว่า สถานการณ์โรคไข้เลือดออก ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยข้อมูลจากรายงาน ๕๐๖ กองระบาดวิทยา ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗ พบผู้ป่วย ๓๒,๑๔๐ ราย ซึ่งสูงกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ๑.๓ เท่า และมีแนวโน้มเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง และจากการพยากรณ์โรคในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ช่วง ๔ เดือน (มิถุนายน - กันยายน) คาดการณ์ว่า พบผู้ป่วย ไข้เลือดออกสูงถึง ๑๕๐,๐๐๐ ราย และขอความร่วมมือดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุม โรคไข้เลือดออกดังนี้

๑. ขอความร่วมมือเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ดำเนินการมาตรการเฝ้า ระวังป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออกและยุงพาหะ โดยเน้นการสำรวจ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย อย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ และควบคุมพาหะนำโรคภายใน ๑ วัน หลังได้รับรายงาน พ่นสารเคมีในรัศมี ๑๐๐ เมตร รอบบ้านผู้ป่วย

๒. ขอความร่วมมือองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่ง สนับสนุนและจัดหาทรัพยากรในการป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออกให้เพียงพอ ได้แก่ สเปรย์ฉีดพ่นไล่ยุง ให้แก่ประชาชน รวมทั้งสนับสนุนสารทากันยุงให้กับโรงพยาบาลเพื่อแจกจ่ายแก่ผู้ป่วยไข้เลือดออกทุกราย

๓. ขอความร่วมมือองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่ง สนับสนุนให้มีการตรวจวินิจฉัยเพื่อเฝ้าระวัง โรคไข้เลือดออกในชุมชนที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และจัดหาชุดตรวจ NS1 Rapid test ให้กับโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงจ่ายสารทากันยุงให้กับผู้ป่วยทุกราย นำกลับไปใช้ป้องกันตนเอง เพื่อไม่ให้นำเชื้อโรคไข้เลือดออกไปแพร่ต่อในชุมชน

๔. ดำเนินการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ จัดกิจกรรมรณรงค์ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ ลูกน้ำยุงลายอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมจิตอาสาทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง โทรศัพท์หมายเลข ๐ ๒๕๙๐ ๓๑๓๕ และดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่เว็บไซต์ <https://shorturl.asia/ZU1Wp> หรือ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขท้องถิ่น

กลุ่มงานป้องกันโรค

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นางสาวรัตนภรณ์ สองแก้ว/ว่าที่ร้อยตรี สันติ สาตร์ช่วง

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

กระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนโยบายและแผน

ที่ มท ๐๒๑๑.๓/ ๑๕๕๕๒

วันที่ ๑๙

กรกฎาคม ๒๕๖๗

กองสาธารณสุขท้องถิ่น

เรื่อง ขอความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เวลา ๐๒๒๓ ๕๒๕๙
เลขที่ ๑๙๕
วันที่ 24 ก.ค. 2567
เวลา

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งสถานการณ์โรคไข้เลือดออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยข้อมูลจากรายงาน ๕๐๖ กองระบาดวิทยา ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗ พบผู้ป่วย ๓๒,๑๔๐ ราย ซึ่งสูงกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ๑.๓ เท่า และมีแนวโน้มเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง และจากการพยากรณ์โรคในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ช่วง ๔ เดือน (มิถุนายน - กันยายน) คาดการณ์ว่าจะพบผู้ป่วยไข้เลือดออกสูงถึง ๑๕๐,๐๐๐ ราย ในการนี้ กระทรวงสาธารณสุข ขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทยสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออก ในส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ดังนี้

๑. ขอความร่วมมือเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ดำเนินการมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออกและยุงพาหะ โดยเน้นการสำรวจ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายอย่างต่อเนื่อง ทุกสัปดาห์ และควบคุมพาหะนำโรครายใน ๑ วัน หลังได้รับรายงาน พ่นสารเคมีในรัศมี ๑๐๐ เมตร รอบบ้านผู้ป่วย

๒. ขอความร่วมมือองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง สนับสนุนและจัดหาทรัพยากรในการป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออกให้เพียงพอ ได้แก่ สเปรย์ฉีดพ่นไล่ยุง ให้แก่ประชาชน รวมทั้งสนับสนุนสารทากันยุงให้กับโรงพยาบาลเพื่อแจกจ่ายแก่ผู้ป่วยไข้เลือดออกทุกราย

๓. ขอความร่วมมือองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่ง สนับสนุนให้มีการตรวจวินิจฉัย เพื่อเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในชุมชนที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และจัดหาชุดตรวจ NS1 Rapid test ให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงจ่ายสารทากันยุงให้กับผู้ป่วยทุกราย นำกลับไปใช้ป้องกันตนเองเพื่อไม่ให้นำเชื้อโรคไข้เลือดออกไปแพร่ต่อในชุมชน

๔. ดำเนินการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ จัดกิจกรรมรณรงค์ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมจิตอาสาทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย

กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ตามคำแนะนำและมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๔๑๑.๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

(นายราชันย์ ชื่นหัว)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

พ.ร.บ.

กพด.สนค.ส.บ.
เลขรับที่.....1044
วันที่.....16 ก.ค. ๖7

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ 15 ก.ค. 2567
เลขรับ.....29203

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๔๑๑.๒/ ๒๕๖๗

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗

สำนักนโยบายและแผน สป
15 ก.ค. 2567
เลขรับที่.....6018
วันที่.....15/7/67

เรื่อง ขอความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก

๔ เน้น ๔ เดือน (มิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๗)

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสถานการณ์โรคไข้เลือดออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อมูลจากรายงาน ๕๐๖ กองระบาดวิทยา ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗ พบผู้ป่วย ๓๒,๑๔๐ ราย ซึ่งสูงกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ๑.๓ เท่า คิดเป็นอัตราป่วย ๔๘.๖๐ ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต ๓๔ ราย อัตราป่วยตายร้อยละ ๐.๑๑ และมีแนวโน้มเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง และจากการพยากรณ์โรคในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ช่วง ๔ เดือน (มิถุนายน - กันยายน) คาดการณ์ว่าจะพบผู้ป่วยไข้เลือดออกสูงถึง ๑๕๐,๐๐๐ ราย

กระทรวงสาธารณสุข ขอความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออกในส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ดังนี้

๑. เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ดำเนินการมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออกและยุงพาหะ โดยเน้นการสำรวจ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายอย่างต่อเนื่อง ทุกสัปดาห์ และควบคุมพาหะนำโรคภายใน ๑ วัน หลังได้รับรายงาน พ่นสารเคมีในรัศมี ๑๐๐ เมตร รอบบ้านผู้ป่วย

๒. ขอความร่วมมือองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง สนับสนุนและจัดหาทรัพยากรในการป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออกให้เพียงพอ ได้แก่ สเปรย์ฉีดพ่นไล่ยุงให้แก่ ประชาชน รวมทั้งสนับสนุนสารทากันยุงให้กับโรงพยาบาลเพื่อแจกจ่ายแก่ผู้ป่วยไข้เลือดออกทุกราย

๓. ขอความร่วมมือองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่ง สนับสนุนให้มีการตรวจวินิจฉัย เพื่อเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในชุมชนที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และจัดหาชุดตรวจ NS1 Rapid test ให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงจ่ายสารทากันยุงให้กับผู้ป่วยทุกราย นำกลับไปใช้ป้องกันตนเองเพื่อไม่ให้นำเชื้อโรคไข้เลือดออกไปแพร่ต่อในชุมชน

๔. ดำเนินการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ จัดกิจกรรมรณรงค์ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ ลูกน้ำยุงลายอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์และสนับสนุนการจัดกิจกรรมจิตอาสาทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวต่อไปด้วย
จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

๓๑๖๖/

กรมควบคุมโรค
กองโรคติดต่อภายใน
โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๓๓๓๕
โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๘๔๒๒

(นายพงศธร พอกเพิ่มดี)
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข

แนวทางการดำเนินงานตามมาตรการ 4 เน้น 4 เดือน

แนวทางการดำเนินงานตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก ๔ เน้น ๔ เดือน
(มิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๗)

โรคไข้เลือดออก เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย โดยสถานการณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อมูลจากรายงานการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา (๕๐๖) กองระบาดวิทยา ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗ พบผู้ป่วยสะสม ๓๒,๑๔๐ ราย อัตราป่วย ๔๘.๖๐ ต่อประชากรแสนคน ซึ่งมากกว่า พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ช่วงเวลาเดียวกัน ๑.๓ เท่า พบผู้ป่วยเสียชีวิต ๓๘ ราย อัตราป่วยตายร้อยละ ๐.๑๒ โดยพบว่า กลุ่มอายุที่ป่วยสูงสุด คือ ช่วงอายุ ๕-๑๔ ปี และกลุ่มเสี่ยงเสียชีวิตสูงสุด คือ ช่วงอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป กรมควบคุมโรค จึงได้กำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างเข้มข้น “๔ เน้น ๔ เดือน” โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อลดจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกให้ต่ำกว่าค่าคาดการณ์ ร้อยละ ๓๐ หรือต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ราย ในช่วงระยะเวลา ๔ เดือน (เดือนมิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๗) โดยมีแนวทางดำเนินงานดังต่อไปนี้

๑. มาตรการหลัก และมาตรการเสริม

ประกอบด้วย ๔ มาตรการหลัก และ ๑ มาตรการเสริม ดังนี้

มาตรการที่ ๑ การเฝ้าระวังโรคและยุงพาหะ

- ๑.๑ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ติดตามให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายและรายงานผลการสำรวจผ่านแอปพลิเคชัน สมาร์ท อสม.
- ๑.๒ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง ประสานลงพื้นที่สำรวจประเมินค่าดัชนีลูกน้ำยุงลาย กรณีมีการระบาด หรือมีแนวโน้มการระบาดของโรคไข้เลือดออก และคืนข้อมูลให้กับพื้นที่
- ๑.๓ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กำกับติดตามให้ โรงพยาบาลรายงานผู้ป่วยเข้าสู่ระบบรายงานการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา กองระบาดวิทยา (๕๐๖)
- ๑.๔ กองโรคติดต่อฯ โดยแมลงจัดทำพยากรณ์โรครายจังหวัด และส่งข้อมูลแจ้งเตือนไปยังพื้นที่

มาตรการที่ ๒ การตอบโต้และควบคุมยุงพาหะ

- ๒.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคุมโรคตามมาตรการ ๓-๓-๑ โดยควบคุมโรคได้ภายใน ๑ วัน
- ๒.๒ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเพิ่มเติมหลังพบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ โดยดำเนินการต่อเนื่องจากข้อ ๒.๑ เป็นระยะเวลา ๔ สัปดาห์
- ๒.๓ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง สนับสนุนวิชาการ ควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล
- ๒.๔ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สรุปผลการดำเนินงานและคืนข้อมูลให้พื้นที่ในที่ประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด

มาตรการที่ ๓ การวินิจฉัยและรักษา

- ๓.๑ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล วินิจฉัยผู้ป่วยที่มีอาการเข้าได้กับโรคไข้เลือดออก ได้แก่ ไข้ ๓๘.๕ °C โดยใช้ชุดน้ำยาตรวจไข้เลือดออกอย่างรวดเร็ว Dengue NS1 Antigen rapid test
- ๓.๒ โรงพยาบาล จัดให้มี Dengue Checkpoint เพื่อคัดกรองผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก และเข้าสู่การรักษาที่รวดเร็ว (Fast track) รวมถึงมีการใช้ Dengue chart เพื่อติดตามอาการของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก เพื่อลดการเสียชีวิต
- ๓.๓ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จัดทำ Dead case conference กรณีผู้ป่วยเสียชีวิตทุกราย เพื่อหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไข ป้องกันต่อไป

มาตรการที่ ๔ การสื่อสารความเสี่ยง

- ๔.๑ กองโรคติดต่อฯ โดยแมลงผลิตสื่อต้นแบบเรื่องโรคไข้เลือดออกในรูปแบบต่างๆ และเผยแพร่ไปยังพื้นที่
- ๔.๒ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สื่อสารเชิงรุกเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกไปยังกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนและชุมชน รวมถึงร้านขายยาและสถานบริการทางการแพทย์ ผ่านช่องทางต่างๆ
- ๔.๓ โรงพยาบาล ใช้กลไกคลินิกโรคเรื้อรัง เพื่อสื่อสารความเสี่ยงไปยังกลุ่มเสี่ยงป่วยรุนแรง และเสียชีวิต
- ๔.๔ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พัฒนาความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ในเรื่องโรคไข้เลือดออก ให้แก่ อสม. และอสต.
- ๔.๕ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าว สื่อสารความเสี่ยงเรื่องโรคไข้เลือดออกในพื้นที่กลุ่มแรงงานต่างด้าว ได้แก่ การให้สุศึกษา การจัดกิจกรรมรณรงค์ในกลุ่มเสี่ยง การแจกสื่อความรู้ ฯลฯ

มาตรการเสริม

ให้โรงพยาบาลจ่ายสารทากันยุงให้ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกทุกราย รวมถึงกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ กลุ่มเด็กและผู้สูงอายุ

หมายเหตุ

คำนิยาม

- Forecast หมายถึง การพยากรณ์โรคไข้เลือดออก
- Dengue Checkpoint หมายถึง มุมคัดกรองโรคไข้เลือดออก เพื่อให้ผู้ป่วยเข้าสู่การรักษาที่รวดเร็ว
- Dengue Chart หมายถึง แบบติดตามอาการผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกที่เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ใช้ติดตามอาการของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก
- Dengue NS1 Antigen rapid test หมายถึง ชุดน้ำยาตรวจไข้เลือดออกอย่างรวดเร็วชนิดที่ตรวจหาแอนติเจน
- Dead case conference หมายถึง การประชุมเพื่อหาหาสาเหตุเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก
- Health Literacy หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเข้าถึง เข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก และตัดสินใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันโรคไข้เลือดออกให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง
- ยา NSAIDs หมายถึง ยาด้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (Non-steroidal Anti-inflammatory drugs) ใช้เป็นยาแก้ปวด บางชนิดใช้เป็นยาลดไข้ด้วย ตัวอย่างของเอ็นเสด เช่น แอสไพริน ไอบูโพรเฟน ไพร็อกซิแคม ไดโคลฟีแนค อินโดเมธาซิน เมฟีนามิกแอซิด ซิลิโคนซิบ อีโตริโคกซิบ ซึ่งผลข้างเคียงของยาจะระคายเคืองต่อกระเพาะอาหาร รบกวนการแข็งตัวของเกล็ดเลือด หากมีอาการเลือดไหลจะหยุดยาก

๒. มาตรการ ๔ เน้น ๔ เดือน (มิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๗)

แนวทางการดำเนินงานตามมาตรการ ๔ เน้น ๔ เดือน ในช่วงระยะเวลาดังตั้งแต่วันที่มิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๗ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

มาตรการที่ ๑ การเฝ้าระวังโรคและยุงพาหะ

- ๑.๑ กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง และ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค วิเคราะห์สถานการณ์ และจัดทำ การพยากรณ์โรคไข้เลือดออก (Forecast) พร้อมทั้งส่งข้อมูลแจ้งเตือนการระบาดไปยังพื้นที่
- ๑.๒ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง/สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ประสานสำนักงานสาธารณสุข จังหวัด/สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในการสนับสนุนและกำกับติดตามให้ อสม. สำรวจและกำจัด แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ทุกสัปดาห์ และติดตามผลการสำรวจผ่านแอปพลิเคชัน สมาร์ท อสม.

มาตรการที่ ๒ การตอบโต้และควบคุมยุงพาหะ

- ๒.๑ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรค, สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด, สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สนับสนุนการดำเนินงานและติดตามประเมินผลการควบคุม โรคตามมาตรการ ๓-๓-๑ ในพื้นที่อำเภอระบาด ตามแนวทางการติดตามประเมินมาตรการ ๓-๓-๑

มาตรการที่ ๓ การวินิจฉัยและรักษา

- ๓.๑ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ประสานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระจายชุดน้ำยาดตรวจ ไข้เลือดออกอย่างรวดเร็ว Dengue NS๑ Antigen rapid test ไปยังโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล (รพ.สต.) ในพื้นที่อำเภอระบาด และติดตามผลการใช้งาน
- ๓.๒ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ประสานโรงพยาบาล จัดให้มี Dengue Checkpoint เพื่อคัดกรอง ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก และเข้าสู่การรักษาที่รวดเร็ว (Fast track) รวมถึงมีการใช้ Dengue chart เพื่อติดตามอาการของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก เพื่อลดการเสียชีวิต

มาตรการที่ ๔ การสื่อสารความเสี่ยง

- ๔.๑ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สื่อสารเชิงรุกเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกไปยังกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนและชุมชน ผ่านช่องทางต่างๆ รวมถึงร้านขายยาและสถานบริการทางการแพทย์ ให้งดจ่ายยา NSAIDs

มาตรการเสริม

- ให้โรงพยาบาลจ่ายสารทากันยุงให้ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกทุกราย รวมถึงกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ กลุ่มเด็ก และ ผู้สูงอายุ

แนวทางการกำกับ ติดตามการดำเนินงาน “๔ เน้น ๔ เดือน” (ม.ย. – ก.ย. ๒๕๖๗)

มาตรการ	ตัวชี้วัด	ผลผลิต	กรอบระยะเวลา ติดตาม	ผู้รับผิดชอบ	
				ดำเนินการ	ติดตามและ รายงาน
มาตรการที่ ๑ การเฝ้าระวัง โรคและยุง พาหะ	๑.๑ เมื่อสิ้นสุดเดือนกันยายน ๒๕๖๗ มีจำนวนผู้ป่วย โรคไข้เลือดออก น้อยกว่าค่าพยากรณ์ (ตั้งแต่เดือน มิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๗) ร้อยละ ๓๐	รายงานสรุปผลการดำเนินงาน (Onepage) ที่ ประกอบด้วย การพยากรณ์โรค การวิเคราะห์ ข้อมูลผู้ป่วย ผู้ป่วยเสียชีวิตโรคไข้เลือดออก และผลสำรวจลูกน้ำยุงลาย รวมถึงคืนข้อมูล ให้กับพื้นที่	เดือนละ ๑ ครั้ง	- กตม. - สคร.	- ศตม., สคร. - สสจ.
	๑.๒ ร้อยละ ๘๐ ของอำเภอระบาด* มีค่าดัชนีลูกน้ำ ยุงลาย HI, CI น้อยกว่า ร้อยละ ๕		เดือนละ ๑ ครั้ง	- อสม.	- ศตม., สคร. - สสจ. - สสอ. - รพ.สต.
มาตรการที่ ๒ การตอบโต้ และควบคุมยุง พาหะ	ร้อยละ ๘๐ ของอำเภอระบาด* มีการประเมินผลการ ควบคุมโรคตามมาตรการ ๓-๓-๑	รายงานสรุปผลการประเมินมาตรการ ๓-๓-๑	เดือนละ ๑ ครั้ง	- รพ. - รพ.สต. - อปท.	- ศตม., สคร. - สสจ. - สสอ.
มาตรการที่ ๓ การวินิจฉัย และรักษา	ร้อยละ ๘๐ ของอำเภอระบาด* มีการคัดกรองและ ตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกโดยใช้ Dengue NS๑ Antigen rapid test ใน รพ.สต.	รายงานสรุปผลการคัดกรองและตรวจวินิจฉัย ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกโดยใช้ Dengue NS๑ Antigen rapid test ใน รพ.สต. ของอำเภอ ระบาด	เดือนละ ๑ ครั้ง	- รพ.สต.	- ศตม., สคร. - สสจ. - สสอ.
มาตรการที่ ๔ การสื่อสาร ความเสี่ยง	ร้อยละ ๘๐ ของร้านขายยาในอำเภอระบาด* ได้รับ สื่อเรื่อง งดการจ่ายยา NSAIDs ในผู้ป่วยโรค ไข้เลือดออก	รายงานสรุปผลจำนวนร้านขายยาในอำเภอ ระบาด* ได้รับสื่อเรื่อง งดการจ่ายยา NSAIDs ในผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก	เดือนละ ๑ ครั้ง	- สคร. - สสจ. - สสอ.	- ศตม., สคร. - สสจ. - สสอ.

ช่องทางการรายงานผลการดำเนินงาน : ระบบติดตามการดำเนินงานตามมาตรการควบคุมโรคไข้เลือดออก “๔ เน้น ๔ เดือน” <https://sites.google.com/view/dhfpolicy>

แนวทางการติดตามประเมินมาตรการควบคุมโรค ๓-๓-๑

มาตรการควบคุมโรค ๓-๓-๑ หมายถึง มาตรการควบคุมโรคไข้เลือดออก สำหรับเจ้าหน้าที่ กรณีพบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก เมื่อได้รับแจ้งควรดำเนินการป้องกันควบคุมโรคทันทีตามมาตรการ ๓-๓-๑ และเฝ้าระวังต่อเนื่อง ๒๘ วัน ดังนี้

๓ ชั่วโมงแรก : รายงานให้เร็ว ภายใน ๓ ชั่วโมง หลังพบผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัย สถานพยาบาลแจ้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ให้ทราบว่ามีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในพื้นที่

๓ ชั่วโมงถัดมา : สอบสวนให้เร็ว ภายใน ๓ ชั่วโมงหลังได้รับแจ้งผู้ป่วย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือสถานบริการสาธารณสุขสอบสวนโรค ควบคุมยุงพาหะนำโรค โดยการฉีดพ่นสารเคมี เช่น สเปรย์ กระจก และทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในบ้านผู้ป่วย

๑ วัน : ควบคุมทันที ภายใน ๑ วัน หลังได้รับแจ้งพบผู้ป่วย หน่วยงานส่วนท้องถิ่น พ่นสารเคมี ควบคุมยุงพาหะและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในบ้านผู้ป่วย และรัศมี ๑๐๐ เมตร รอบบ้านผู้ป่วย

วัตถุประสงค์ : เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการควบคุมโรค ๓-๓-๑

๑. แนวทางการติดตาม

๑.๑ ให้ ศตม. ร่วมกับ สคร. สสจ. และ สสอ. เก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานตามมาตรการ ๓-๓-๑ ดังนี้

วันที่พบผู้ป่วย	มาตรการ	แหล่งเก็บข้อมูล
Day ๐ (๓ ชั่วโมงแรก)	- รายงานโรคให้ รพ.สต. หรือสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ ทราบ ภายใน ๓ ชั่วโมง	รพ. และ รพ.สต.
Day ๐ (๓ ชั่วโมงถัดมา)	- สอบสวนและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ฉีดสเปรย์กระจกกำจัดยุงตัวเต็มวัย ในบ้านผู้ป่วยภายใน ๓ ชั่วโมงหลังได้รับรายงาน	รพ.สต.
Day ๑ (๑ วัน)	- สำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง และพ่นสารเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัย ในบ้านผู้ป่วยและบ้านที่อยู่ในรัศมี ๑๐๐ เมตร จากบ้านผู้ป่วย และจุดที่สงสัยเป็นแหล่งโรค ภายใน ๑ วัน - ทำประชาคม เพื่อชี้แจงสถานการณ์ ให้สุศึกษาถึงการป้องกันตนเองและอาการที่ต้อง เฝ้าระวัง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการร่วมกันในชุมชน - ศตม. พิจารณาเก็บตัวอย่างลูกน้ำและยุงลายส่งตรวจหาเชื้อในพาหะนำโรค - สสจ. และท้องถิ่นพิจารณาสนับสนุนชุดป้องกันตนเองจากไข้เลือดออก (เช่น แผ่นพับความรู้โรคไข้เลือดออก สารทาป้องกันยุงกัด สเปรย์กำจัดยุง และทรายกำจัดลูกน้ำยุงลาย เป็นต้น) ในบ้านผู้ป่วย	อปท./ศตม.

๑.๒ ตัวอย่างแบบติดตามการประเมินมาตรการ ๓-๓-๑ ซึ่ง สคร. สามารถปรับแบบฟอร์มได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ (ใช้เก็บไว้เป็นฐานข้อมูลของพื้นที่ ไม่ต้องรายงานกองโรคติดต่อฯ โดยแมลง)

ตัวอย่าง

แบบติดตามการประเมินมาตรการ ๓-๓-๑

การติดตามการดำเนินงานมาตรการ ๓-๓-๑ ในผู้ป่วยทุกรายของพื้นที่

การดำเนินงานของโรงพยาบาล

วัน/เดือน/ปี ที่ได้รับการวินิจฉัย..... เวลา..... น.

ชื่อผู้ป่วย..... อายุ.....

ที่อยู่ผู้ป่วย

.....

วัน/เดือน/ปี ที่รายงานให้ รพ.สต. ทราบ..... เวลา..... น.

การดำเนินงานของ รพ.สต. ในการลงพื้นที่สอบสวนโรคและควบคุมยุงพาหะในบ้านผู้ป่วยทั้งการฉีดพ่นสารเคมีและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินการ..... เวลา..... น.

การดำเนินงานของ อปท./ศตม. ในการพ่นสารเคมีควบคุมยุงพาหะในรัศมี ๑๐๐ เมตร รอบบ้านผู้ป่วย

วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินการ..... เวลา..... น.

๑.๓ เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๒ มิถุนายน - ๒๘ กันยายน ๒๕๖๗ (สัปดาห์ระบาดที่ ๒๒ - ๓๘) โดยประเมินทุกพื้นที่อำเภอระบาด เป็นรายสัปดาห์

๑.๔ วิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลโดยใช้สถิติแบบเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่อแสดงให้เห็นร้อยละของแต่ละมาตรการ

๒. สรุปผลการติดตาม

๒.๑ ให้ ศตม. สรุปผลการติดตามมาตรการ ๓-๓-๑ ในพื้นที่อำเภอระบาด และรายงานกองโรคติดต่อฯ โดยแมลงทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ถัดไป ในระบบติดตามการดำเนินงานตามมาตรการควบคุมโรคไข้เลือดออก "๔ เน้น ๔ เดือน" <https://sites.google.com/view/dhfpolicy> ที่เมนู "ระบบรายงานตัวชี้วัด ๔ เน้น ๔ เดือน"

ตัวอย่างรูปแบบรายงานผลการดำเนินงาน

รายชื่ออำเภอจากแผนการเกิดโรคไข้เลือดออก สัปดาห์ที่ 18-21 พ.ศ.2567 (5 พฤษภาคม 2567 - 1 มิถุนายน 2567)							SMART อสม.		การดำเนินงานมาตรการ 3-3-1			การตรวจ NS1			การติดตาม สาระหาถิ่นมุง	
Dcode	เขต	จังหวัด	อำเภอ	จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์	มีบุตรฐาน 5 ปี 4 สัปดาห์	ความเสี่ยง	HI (%)	CI (%)	3 (%)	3 (%)	1 (%)	ไข้ที่ รพ. (ราย)	ไข้ที่ รพ.สต. (ราย)	ไม่ใดไข (ราย)	ไครบ (ราย)	ไขงาน (ราย)
5001	1	เชียงใหม่	เมืองเชียงใหม่	4	14	ปกติ	6.02	3.24								
5002	1	เชียงใหม่	จอมทอง	0	0	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	6.46	1.68								
5003	1	เชียงใหม่	แม่แจ่ม	0	1	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	20	6.55								
5004	1	เชียงใหม่	เชียงดาว	0	5	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	19.64	3.27								
5005	1	เชียงใหม่	ดอยสะเก็ด	1	0	ระบาด	8.39	2.28								
5006	1	เชียงใหม่	แม่อาย	3	2	ระบาด	9.23	1.74								
5007	1	เชียงใหม่	แม่ออน	0	5	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	10.82	2.37								
5008	1	เชียงใหม่	ฝาง	0	0	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	15.47	6.12								
5009	1	เชียงใหม่	ฝาง	0	1	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	12.01	4.07								
5010	1	เชียงใหม่	แม่อาย	5	2	ระบาด	8.99	1.48								
5011	1	เชียงใหม่	พร้าว	0	1	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	9.09	1.99								
5012	1	เชียงใหม่	สันป่าตอง	0	0	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	7.83	2.53								
5013	1	เชียงใหม่	สันกำแพง	1	3	ปกติ	7.29	1.7								
5014	1	เชียงใหม่	สันทราย	1	3	ปกติ	8.21	1.3								
5015	1	เชียงใหม่	หางดง	0	1	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	6.24	1.68								
5016	1	เชียงใหม่	ลี้ด	0	2	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	9.72	2.58								
5017	1	เชียงใหม่	ดอยเต่า	0	2	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	6.49	2.11								
5018	1	เชียงใหม่	อมก๋อย	0	1	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	18.89	4.25								
5019	1	เชียงใหม่	สารภี	0	1	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	8.74	2.53								
5020	1	เชียงใหม่	เวียงแหง	0	1	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	9.14	3.29								
5021	1	เชียงใหม่	ไชยปราการ	1	0	ระบาด	4.46	1.11								
5022	1	เชียงใหม่	แม่วาง	4	0	ระบาด	9.45	2.34								
5023	1	เชียงใหม่	แม่ออน	0	0	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	7.04	1.11								
5024	1	เชียงใหม่	ดอยหล่อ	0	0	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	6.39	1.32								
5026	1	เชียงใหม่	ภูลังกาวัฒนา	0	0	ไม่มีรายงานผู้ป่วย	12.19	2.97								
5101	1	ลำพูน	เมืองลำพูน	8	0	ระบาด	7.6	1.87								
5102	1	ลำพูน	แม่ทา	5	0	ระบาด	9.67	2.48								
5103	1	ลำพูน	บ้านโฮ่ง	1	0	ระบาด	5.91	1.91								
5104	1	ลำพูน	ศี	25	0	ระบาด	10.58	2.38								
5105	1	ลำพูน	ทุ่งหัวช้าง	7	0	ระบาด	8.29	1.91								

แนวทางการจัดตั้งจุดคัดกรองโรคไข้เลือดออก (Dengue Check point)

Dengue Check point (เดงกีเช็คพอยท์) หมายถึง จุดคัดกรองผู้ป่วยสงสัยโรคไข้เลือดออกให้ได้รับการตรวจเร็ว รักษาเร็ว (fast track) โดยหากพบว่าเป็นผู้ป่วยสงสัยโรคไข้เลือดออก จะมีช่องทางพิเศษสำหรับการตรวจเพื่อเข้ารับการรักษาต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. ตรวจคัดกรองผู้ป่วยสงสัยโรคไข้เลือดออกเพื่อให้เข้ารับการรักษาตามแนวทางการวินิจฉัยและรักษาโรคไข้เลือดออก ของกรมการแพทย์
๒. ให้สุศึกษา สื่อสารความเสี่ยง โรคไข้เลือดออกและการป้องกันตนเองให้กับผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก และประชาชนทั่วไป
๓. แจกยาทากันยุงในผู้ป่วย และกลุ่มเสี่ยงโรคไข้เลือดออก เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ

แนวทางการดำเนินงาน Dengue Checkpoint (จุดคัดกรองไข้เลือดออก)

๑. ตรวจคัดกรองผู้ป่วยไข้สูงอุณหภูมิมากกว่า ๓๘.๕ องศาเซลเซียส ที่สงสัยเป็นโรคไข้เลือดออกตามแบบคัดกรองผู้ป่วยสงสัยโรคไข้เลือดออก

๒. ส่งตัวผู้ป่วยสงสัยโรคไข้เลือดออกไปพบแพทย์ เพื่อเข้ารับการตรวจ CBC (Complete Blood Count) และ/หรือ Dengue NS1 Antigen rapid test เพื่อยืนยันการติดเชื้อ และเข้ารับการรักษาอย่างรวดเร็ว (fast track) ตามแนวทางการวินิจฉัยและการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเดงกี ของกรมการแพทย์

๓. หลังจากได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ ให้จ่ายยาทากันยุงให้ผู้ป่วย และผู้ป่วยสงสัยโรคไข้เลือด

๔. ให้คำแนะนำอาการ/อาการแสดงที่เป็นสัญญาณเตือน (Warning symptoms and signs)^๑ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของโรคไข้เลือดออกหากมีอาการเพียง ๑ ข้อต่อไปนี้ ให้มารับการรักษาที่โรงพยาบาลทันที

- ไข้ลดลงแต่อาการไม่ดีขึ้น ยังคงมีอาการอ่อนเพลีย ไม่มีแรง กระสับ
- กระส่าย หรือซีมลง
- ปวดท้องหรืออาเจียนมากกว่า ๓ ครั้งต่อวัน
- หน้ามืด จะเป็นลม เวียนศีรษะ หรือมีมือและเท้าเย็น
- ปัสสาวะลดลงหรือไม่มีปัสสาวะใน ๔-๖ ชั่วโมงที่ผ่านมา
- มีภาวะเลือดออกผิดปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาวะเลือดออกในบริเวณ เยื่อเมือกต่าง ๆ เช่น เลือดกำเดาไหล ถ่ายอุจจาระสีดำ อาเจียน เป็นเลือดสดหรือเป็นสีดำ และประจำเดือนมานอกรอบหรือมามาก ผิดปกติ เป็นต้น หรือมีภาวะ intravascular hemolysis เกิดขึ้น โดยสังเกตจากปัสสาวะมีสีน้ำตาลเข้ม มีสีดำ หรือมีสีโค้ก

๕. จัดมุมให้ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก เช่น การป้องกันตนเองจากโรคไข้เลือดออก การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย แนะนำให้ผู้อยู่ร่วมบ้านฉีดสเปรย์กำจัดยุงและสำรวจเพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลาย

อ้างอิง : ๑. กรมการแพทย์. (๒๕๖๖). แนวทางการวินิจฉัย ดูแลรักษาผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก(ฉบับย่อ) พ.ศ.๒๕๖๖.

จาก https://covid๑๙.dms.go.th/Content/Select_Landding_page?contentId=๑๘๕

แบบคัดกรองผู้ป่วยสงสัยโรคไข้เลือดออก

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย

ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง) .....

เลขที่บัตรประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□ อายุ.....ปี เดือน.....เพศชาย □ หญิง □

HN.....AN.....ศาสนา.....สัญชาติ.....

อาชีพ.....ที่ทำงาน/โรงเรียน.....ชั้นเรียน.....

ที่อยู่ขณะป่วย บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ซอย.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....หมายเลขโทรศัพท์.....

๒. อาการและอาการแสดง

มีอาการป่วยหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี

วันที่เริ่มป่วย เวลา

การตรวจร่างกายแรกพบ

อุณหภูมิร่างกาย.....องศาเซลเซียส

ชีพจร.....ครั้ง/นาที

หายใจ.....ครั้ง/นาที

ความดันโลหิต.....มม.ปรอท

ไข้ / ไข้เฉียบพลัน ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ	ปวดกล้ามเนื้อ ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ
ปวดศีรษะ ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ	ปวดกระดูกหรือข้อ ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ
ปวดกระบอกตา ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ	ตับโต ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ
มีจุดเลือดออกตามผิวหนัง ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ	ผื่นแดง ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ
มีอาการเลือดออกทางอวัยวะภายใน ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ	ตาแดง ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ
กลุ่มอาการทางเดินหายใจส่วนบน ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ	มีภาวะช็อก ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ
Tourniquet Test ☐ ทำ ☐ ไม่ทำ ☐ ไม่ทราบ	อื่นๆ.....
บวก/ลบ ระบุ	

๓. ประวัติการสัมผัสโรค ในระยะ ๑๔ วัน ก่อนวันที่เริ่มป่วย (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ไปทำงานกับผู้ป่วยสงสัย/ยืนยันโรคไข้เลือดออก
- ☐ มีเพื่อนหรือคนรู้จักเป็นผู้ป่วยสงสัย/ยืนยันโรคไข้เลือดออก
- ☐ ที่โรงเรียนมีเพื่อน/ครู ป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก
- ☐ บ้านอยู่ละแวกบ้านผู้ป่วยสงสัย/ยืนยันโรคไข้เลือดออก

โดยอยู่ในรัศมี ☐ ๐-๒๕ เมตร ☐ ๒๖-๕๐ เมตร ☐ ๕๑-๑๐๐ เมตร ☐ เกิน ๑๐๐ เมตร

☐ เดินทางไปในพื้นที่อื่นที่มีการรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ระบุ.....

☐ เคยมีประวัติรับวัคซีนไข้เลือดออก ระบุชนิดของวัคซีนที่ทราบ.....

จำนวนครั้งที่รับวัคซีน.....ครั้ง รับวัคซีนไข้เลือดออกครั้งสุดท้ายเมื่อ.....

☐ ไม่มีการสัมผัสผู้ป่วยที่สงสัย หรือไม่ได้เดินทางไปยังพื้นที่อื่น

ชื่อ-สกุล ผู้คัดกรอง.....วันที่.....